ΕΤΟΣ Δ'.—'ΑΡΙΘ. 432 **Τιμᾶται λεπτὰ 10** ΠΕΜΠΤΗ 3 ΜΑΡΤΙΟΥ 1883

ΜΗ ΧΑΝΕΣΑΙ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ ΜΟΝΟΝ: Ἐν Ἀθήναις καὶ ταῖς ἐπαρχ. φρ. 20 — Ἐν τῷ ἐξωτ. φρ. 30

ΑΓΓΕΛΙΑΙ: ἅπαξ ἢ δίς, λ. **40**, τρὶς ἕως ἑξάκις λ. **20**, κατὰ μῆνα λ. **15**, ἔτος ἢ ἑξαμηνίαν λ. **10**.

— ΓΡΑΦΕΙΟΝ, **ὁδὸς Μουσῶν**, *Ἀριθ. 6, ἀπέναντι τῆς οἰκίας Φιλήμονος παρὰ τὴν πλατεῖαν τοῦ Συντάγματος.* —

Β. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΟΙ ΛΟΓΟΙ

Δὲν εἶνε ὑπερβολὴ νὰ εἴπῃ τις, ὅτι ὅσαι ψυχαὶ ἀνθρώπων ἐλύθησαν εἰς τὸν αἰθέρα, καὶ τόσοι ἐπιτάφιοι λόγοι ἐξεφωνήθησαν. Ἡ ματαιότης παρακολουθεῖ μέχρι τοῦ τάφου· ἐκεῖ μόνον πρέπει νὰ ἐξαντληθῇ· ἐκεῖ νὰ εἴπῃ τὴν τελευταίαν της λέξιν· καὶ ἡ τελευταία λέξις εἶνε συνήθως *λόγος*. Οἱ ἐπιτάφιοι ἔπρεπε νὰ κλείσουν εἰς τὸν ἐπιτάφιον τοῦ Περικλέους ἐν τῷ Θουκιδίδῃ, ἢ ὡς ἐποποιΐα εἰς τὴν *Ἰλιάδα*· δυστυχῶς ἑκάστη γενεὰ ἔχει τὴν φιλοδοξίαν καὶ τὰ δικαιώματά της· δικαίωμα ἡμῶν εἶνε νὰ πιθηκίζωμεν καὶ πιθηκίζομεν.

Ἔξω τῆς ἐπόψεως αὐτῆς οἱ ἐπιτάφιοι τῶν μεγάλων ἀνδρῶν εἶνε τμήματα ἱστορίας. Ὁ μέγας νεκρὸς εἶνε μέγα μετέωρον· ἐπρόσθασες νὰ τὸ φωτογραφήσῃς; ἔσωσας τὴν εἰκόνα του· ἄλλως ἀπώλεσες τὸ ἴνδαλμα. Τὰ ἔργα μόνον μένουν· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος φεύγει· οἱ ἐπιτάφιοι δὲ μόνον τὸν συγκρατοῦν· ἐπὶ τοῦ νωποῦ χώματος ἐξ ἀνάγκης λέγεται ἡ ἀλήθεια. Ἐνίοτε μεσολαβεῖ ἡ νοθεία ὑπὸ τὴν μορφὴν ἐπαίνου. Ἀλλ' ἡ νοθεία εἶνε νόμιμος κυκλοφορία εἰς τοὺς μικροὺς τάφους· εἰς τοὺς μεγάλους ὁ ἄπερθος χρυσὸς εἶνε τόσον ἄφθονος, ὥστε ἀνάγκη παραχαρακτῶν δὲν ὑπάρχει.

* * *

Περὶ τῶν λόγων τῶν ἐκφωνηθέντων ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ Κουμουνδούρου δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι οὐδεὶς ἐξηνέχθη ἔπαινος. Τέσσαρες πολιτευόμενοι, ὧν οἱ τρεῖς ὑπῆρξαν συνυπουργοὶ καὶ ὁ τέταρτος ἀδελφὸς τοῦ κυριωτέρου ἀντιπάλου, προσεφώνησαν τὸ σκῆνος τοῦ Κουμουνδούρου, διὰ παντὸς δῦον ἀπὸ τῶν ἑλληνικῶν ὄψεων. Ἐκ τῶν τεσσάρων οὐδεὶς εἶπε πλειότερον τῆς ἀληθείας. Καὶ ἐν τούτοις κοινὴ διὰ τῶν τεσσάρων διήκει ὁμολογία ὅτι ὁ Κουμουνδοῦρος ἦτον ὑπέροχος ἀνήρ. Ἐὰν ἡ ὑπεροχήτου δὲν ἐνεσαρκώθη ὅλη ἐν Ἑλλάδι, πταίει ἡ Ἑλλὰς, δὲν πταίει αὐτός.

Ὁ ἐπιτάφιος τοῦ Πετιμεζᾶ ἦτο ὁ ἀναλυτικώτερος ὅλων· ἦτο καὶ βιογραφικὸς καὶ περιγραφικός· διὰ τοῦτο δὲ καὶ ὁ μακρότερος. Ἡ ρητορικὴ, ἡ συνήθης ρητορικὴ, καθυστερεῖ καὶ ἀπὸ τῶν τεσσάρων. Ἡ ρητορικὴ τῶν ἐπιταφίων ἐμαράνθη καὶ αὐτὴ μαζὺ μὲ τόσα ἄλλα πράγματα μαρανθέντα. Ἐμαράνθη μάλιστα χωρὶς ν' ἀφήσῃ μέγα πένθος. Ἦτο καιρὸς νὰ μᾶς ἀφήσῃ καὶ αὐτὴ ἡ μακαρῖτις. Εἰς τὴν ἀκμὴν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἡ ρητορικὴ εἶνε πολὺ μωρὰ παρθένος. Καὶ χαίρομεν πολὺ, διότι οἱ ἕλληνες πολιτευόμενοι ἀποδεικνύονται ὡς ρήτορες τόσῳ νηφάλιοι. Ὁ θερμότερος ὅμως ὅλων ὑπῆρξεν ὁ κ. Πετιμεζᾶς. Ἤντλησεν ἀπὸ τοῦ πλουσιωτέρου χρωματισμοῦ· τὸ ἀντίτυπον τοιούτου πλούτου ἀνευρίσκεται εἰς τὴν ζωγραφικὴν σχολὴν τῆς Ἰταλίας. Ἐζωγράφισε τὸν ἄνδρα ἐν περισσείᾳ. Μὴ ἀφήσας οὐδὲν αὐτοῦ σημεῖον ἀνεξήγητον, ἀδιερμήνευτον.

Ὁ ξηρότερος πάλιν λόγος κατ' ἀντίθεσιν τοῦ κ. Πετιμεζᾶ, ἦν ὁ τοῦ κ. Δηλιγιάνη. Ἦτο κυρίως ἱστορικὸς, καὶ εἰς τὴν ἱστορίαν δὲν χωρεῖ αἴσθημα· χωρεῖ ἀκρίβεια. Ἀλλὰ τὸ πλεονέκτημα αὐτὸ ἐπὶ τοῦ τάφου ἐμφανίζεται πολὺ ὠχρόν. Διὰ τοῦτο ἐκ τῶν τεσσάρων ὁ τοῦ κ. Δηλιγιάννη ἀνωμολογήθη ὁ ἀτυχέστερος.

Ὁ λόγος τοῦ κ. Τρικούπη εἶχε τὴν ἔμφασιν, τὴν μεγαλοπρέπειαν, τὴν σοβαρότητα καὶ τὸ κῦρος, τὰ διακρίνοντα τὴν ἀγόρευσιν τοῦ παραδόξου αὐτοῦ ρήτορος· ἀλλ' ἐν τῇ οὐσίᾳ καθυστέρει, ὅπως καθυστερεῖ ἐνίοτε ἡ πολιτικὴ ρητορικὴ τοῦ ἀνδρός. Ἡ οὐσία παρ' αὐτῷ καταναλίσκεται εἰς τὸ ἀξιωματικὸν τοῦ ὕφους· εἰς τὸ βαρὺ τοῦ περιβλήματος· εἶνε μικροσκοπικὸς καρπὸς ἔχων φλοιὸν πάχους τριῶν δακτύλων. Ἀλλ' αὐτὸ τὸ πάχος ἀκριβῶς ἐμποιεῖ ἐντύπωσιν· ἐνίοτε μάλιστα πτοεῖ. Ἂν ἀφαιρέσῃς τοὺς κοινοὺς τύπους περὶ τῆς σημασίας καὶ τῶν καθηκόντων τῆς ἀντιπολιτεύσεως ἐν τῇ κυβερνήσει, καὶ τῆς μεταξὺ τῆς ἐποχῆς τοῦ 1821, καὶ τῆς ἡμετέρας διαφορᾶς, πράγματα ἅπερ ἐπανέλαβε καὶ εἰς ἄλλας περιστάσεις, καὶ ὅταν ἀγορεύῃ, καὶ ὅταν γράφει, οὐδὲν ἄλλο μένει πρὸς συγκρότησιν λόγου ἐπιταφίου περὶ ἑνὸς μεγάλου ἀνδρὸς ὑπὸ ἄλλου βεβαίως τοιούτου. Ὁ Κουμουνδοῦρος ἦτο καὶ λυρικώτερος καὶ μᾶλλον ἐμπνευσμένος εἰς τοὺς ἐπιταφίους του. Μάρτυρες οἱ ἐπὶ τῶν τάφων τοῦ Βότσαρη, τοῦ Χριστοπούλου καὶ τοῦ Τρικούπη πατρὸς λόγοι του.

Καὶ ὅμως ἐν τῇ ἀπαγγελίᾳ ὁ λόγος τοῦ κ. Τρικούπη ἐνέπνεεν ἴσην αἴσθησιν πρὸς τὸν λόγον τοῦ κ. Λεωνίδα Δεληγεώργη, πρὸς ὃν δὲν ὑπάρχει ὅρος συγκρίσεως. Ἐν τῇ ἀναγνώσει ἡ ἁμιλλα καταπίπτει καὶ ἡ ὑπεροχὴ τοῦ τελευταίου καταφαίνεται. Χωρὶς νὰ ἔχῃ οὐδὲ ὑπόνοιαν ρητορικῆς χροιᾶς, εἶνε ἐν τούτοις πυκνὸν καὶ σύντονον ἀρχαϊκῆς ρητορικῆς τεμάχιον· οὔτε κατὰ μίαν λέξιν πλεονάζων ἢ καθυστερῶν, ἀπ' ἀρχῆς ἕως τέλους εἶνε εἶδός τι ψυχολογικοῦ φωτογραφήματος. Καὶ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ καυστικὸν

προσίαιόν του, καὶ τὸ φιλοσοφικὸν πολὺ τοῦ λόγου του, δι' οὗ ἐξήγησε τὸν βίον καὶ τὴν πολιτείαν τοῦ Κουμουνδούρου, καὶ ὁ μελαγχολικὸς καὶ συγγενικὸς ἐπίλογός του κατήρτισαν τὸ ὡραιότερον σύνολον ἐξ ὅλων τῶν περὶ τοῦ μεγάλου νεκροῦ λεχθέντων. Εἶνε ἐκ τῶν μικρῶν ἐκείνων εἰκονιδίων τὰ ὁποῖα ἀγοράζονται ζυγιζόμενα πρὸς χρυσόν.

Ὁ κ. Δελιγεώργης ἀνεδείχθη καὶ εἰς τὰς ὀλίγας αὐτοῦ λέξεις ὁ θετικώτερος τῶν πολιτευομένων καὶ ὁ κριτικώτερος τῶν ρητόρων. Ἦσαν βαρεῖς βεβαίως οἱ λόγοι του ἐκεῖνοι, ὅτι «ὡς βαίνομεν δὲν εἶναι θαῦμα καὶ τὸ νὰ ἐλπίζωμεν νὰ ὑπογράψωμεν πλέον συνθήκην ὁμοίαν τῇ τοῦ 1881», ἀλλ' ἐνώπιον τοῦ τάφου τοῦ ὑπογράψαντος τὴν συνθήκην αὐτὴν καὶ τῶν ἀκόμη βομβουσῶν περὶ τὴν τιμίαν κεφαλήν του ὕβρεων καὶ ἀρῶν διὰ τὴν ὑπογραφήν, οἱ λόγοι ἐκεῖνοι ἦσαν ἐκ τῶν μελαγχολικωτέρων ἀληθειῶν ὅσας ποτε ἠκούσαμεν.

Οἱ λοιποὶ τρεῖς ἐπιτάφιοι εἶχον μερικώτερον ἐνδιαφέρον· ὁ κ. Βουρδουμπάκης ὡμίλησεν ὡς Κρὴς καὶ ὡμίλησεν ἐν ἀφελείᾳ· ὁ νεαρὸς κ. Καπετανάκης ἐγένετο ἠχὼ τῶν θρήνων τῆς Μάνης μετὰ θέρμης καὶ ἐνθουσιασμοῦ· ὁ δὲ κ. Φιλήμων ἐπ' ὀνόματι τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ἔπλεξε τὸν στέφανον τοῦ Κουμουνδούρου μὲ τὰ συνήθη ἄνθη τῆς ὁμιλητικῆς ρητορικῆς του.

*

Καὶ ἤδη ἀπέναντι ὑψουμένου ἑνὸς τάφου, ἀπέναντι τοῦ κενοῦ, ἀπέναντι τῆς ἐκλείψεως, ἡ ξανθὴ μορφὴ τοῦ Χάμλετ ἀκούεται μορμυρίζουσα δι' ὅλα αὐτά: *Λόγια, λόγια, λόγια.*

Καλεβὰν

ΑΠΟ ΤΟΥ ΛΟΦΟΥ

Ὅταν ὁμέριμνοι καὶ φιλόπονοι κάτοικοι χωρίου τινὸς ἀκούσωσι μακρόθεν βοὴν ὑπόκωφον καὶ βλέπουσιν ὁμαδηδὸν πετώσας ἀγέλας πτηνῶν ὡσεὶ διωκομένας ἐκεῖθεν, καὶ ἀκούσωσιν ἀκόμη τὸν θροῦν τῶν φύλλων παρακειμένου δάσους πενθίμως ἠχούντος, τότε οἱ ἀμέριμνοι πρὸ μικροῦ κάτοικοι προμαντεύουσι θορυβνίαν, καὶ ἄναυδοι τὸ κατ' ἀρχὰς ἀτενίζουσιν ἀλλήλους, ἐν ᾧ ἡ βοὴ βαθμιδὸν ἐντείνεται, καὶ βομβοῦσα κατέρχεται ὁλονὲν πρὸς τὸ χωρίον. —*Πλημμύρα*, πλημμύρα! αἰφνηδίως φωνεῖ τις τῶν κατοίκων καὶ πάντες οἱ λοιποὶ ἔντρομοι ὡς τὰ διωκόμενα πτηνὰ ἁρπάζουσι τὰς γυναῖκας αὐτῶν καὶ τὰ τέκνα, καὶ ἀνέρχονται εἰς τοὺς λόφους, εἰς τὰς κορυφὰς τῶν ὑψηλῶν δένδρων, εἰς πᾶσαν ἄλλην ὑψίφορον ράχην. Τὸ χωρίον ἐρημωθὲν παντελῶς ὁμοιάζει νεκροταφεῖον, ἐν ᾧ οὐδεμία φωνὴ ἀνθρώπου ἀκούεται καὶ μόνον ὠρυγαί τινες ἀπαίσιαι κυνῶν ἀντηχοῦσιν!...

Ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν καὶ αἱ περὶ αὐτὴν γραφικαὶ τοποθεσίαι παρεῖχον πιστοτάτην τὴν εἰκόνα τοῦ χωρίου καὶ τῆς πλημμύρας, ἀφ' ὅτου ὁ νεκρὸς τοῦ Κουμουνδούρου ἐγκαταλείπων καὶ τὸ τελευταῖον αὐτῆς προάστειον εἰσήρχετο διὰ τῶν δύω μαρμαρίνων κιόνων τοῦ παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ἀρχαίου ναοῦ εἰς τὴν πρὸς τὸ Κοιμητήριον ἄγουσαν.

Οὐδεὶς τῶν κατοίκων τότε τῆς πρωτευούσης ἐφαίνετο ἐν ταῖς ὁδοῖς, διότι πάντες ἀνήρχοντο τοὺς παρὰ τὸ Νεκροταφεῖον ὑψουμένους λόφους, καὶ ἀνερριχῶντο εἰς τὰ δένδρα, καὶ τὰ γραφικὰ παρὰ τὸν Ἰλισσὸν ὑψώματα. — Εἰς ἕνα τῶν λόφων τούτων, ὅστις τοῦ λοιποῦ θὰ γνωρίζεται ὑπὸ τὸ

ὄνομα *Λόφος τοῦ Κουμουνδούρου*, ἐπρόκειτο νὰ ταφῇ ὁ μέγας νεκρός.

Ὅταν ἀπὸ τοῦ Λόφου ἐκείνου ἐρελκύσθησαν τὰ βλέμματα ἡμῶν εἰς μυρμηκιὰς ἀνθρώπων, οἵτινες ἀπὸ τῆς εὐρείας ὁδοῦ τῆς δενδροστοιχίας, ὡσεὶ ἀπὸ στενῆς τινος ὀπῆς ἐξεχύθησαν καὶ κατεπλημμύρισαν τὴν παρὰ τὰς *Στήλας* πλατεῖαν, μετηνέχθημεν εἰς τὴν μεγαλοπρεπεστέραν σκηνὴν τοῦ *Ἐξέλσιορ*, καθ' ἣν κόπτεται ὁ Ἰσθμὸς τοῦ Σουέζ καὶ πανεθνὴς ἐκεῖ ὁ κόσμος πανηγυρίζει τὴν συνάντησιν τῶν δύω θαλασσῶν. Ἡ εἰκὼν εἶνε τόσῳ μᾶλλον ἀληθὴς ὅσῳ καὶ ἐδῶ κι' ἐκεῖ τὰ ὅρια τοῦ πλούτου, τῶν χρωμάτων, τῆς ποικιλίας, τοῦ ἱματισμοῦ εἰσὶν ἐντελῶς δυσδιάκριτα.

Ἐὰν δὲ ἐκ τῆς θεατρικῆς σκηνογραφίας μεταφέρωμεν τὴν εἰκόνα εἰς τὴν μουσικήν, ἡ περιφανὴς κηδεία ἀρχομένη ὑπὸ δύο χωροφυλάκων καὶ τελευτῶσα εἰς τὴν πρωτεύουσαν σύσσωμον φέρουσαν ἐν πτῶμα καὶ φερομένην ὑπ' αὐτοῦ, ἐφάνη ἡμῖν ὁμοία μὲ μουσικὴν συμφωνίαν, ἥτις ποιοῦσα ἐναρξιν μὲ ἓν ἢ δύω ὄργανα εἰς ἀ βαθμηδὸν προστίθενται ἄλλα, ἐν τέλει περιλαμβάνει τὴν ὀρχήστραν ὁλόκληρον, ἡ δὲ συμφωνία φθάνει εἰς τὸ διαπασῶν τῆς δυνάμεως καὶ τῆς μουσικῆς αὐτῆς ἀξίας.

Δύο προπορευόμενοι χωροφύλακες παρείποντο τοῦ καλύμματος τοῦ φερέτρου· εἵπετο αὐτοῖς ὁμὰς νεκροπομπῶν κρατούντων τὰ ἑξαπτέρυγα· μετ' αὐτοὺς ἠκολούθει ἑνωμοτία χωροφυλάκων ἐφίππων οἷς εἵπετο τὸ ἥμισυ τῆς πρωτευούσης καὶ ἐζώννυε μέρος τῆς φρουρᾶς. Ἤρχοντο κατόπιν οἱ στέφανοι ὑψούμενοι ἐν μέσῳ τῶν ποικιλωτέρων καὶ πλουσιωτέρων ἱματισμῶν· τούτους συνεπλήρουν τὰ παράσημα εἰς ἃ προσετίθεντο κύματα λαοῦ· κατόπιν τὸ ἱερατεῖον, εἷς σταυρὸς ἐξ ἀνθέων καὶ τέλος τὸ φέρετρον συμπεπυκνωμένον ὑπὸ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεως τῆς πρωτευούσης!

Τὸ θέαμα τῶν στεφάνων πρωτοφανὲς ἐπιβάλλον, μεγαλοπρεπὲς διαφεύγει τὴν περιγραφικὴν δύναμιν τῆς μελάνης. Ὑποθέσατε μικρὰ μικρὰ νέφη κεχωρισμένα ἀλλήλων, εἰς γαλανώτατον οὐρανόν, τὰ ὁποῖα χρωματίζει ὁ ἥλιος κατὰ τὴν ἀνατολὴν ἢ περὶ τὴν δύσιν του, ἐνῷ αὐτὰ βραδέως κινοῦνται καὶ θὰ ἔχετε ἀσθενῆ τοῦ πράγματος εἰκόνα. Ὑποθέσατε ἀκόμη σμῆνος πτηνῶν ἐξ ἐκείνων ἅτινα συναντᾷ ὁ περιηγητὴς εἰς τὰ παρθένα τῆς Αὐστραλίας δάση, πεποικιλμένα μὲ τὰ γλυκύτερα χρώματα καὶ θὰ ἔχετε ζωηροτέραν τὴν εἰκόνα. Ἀλλ' ἐὰν ἐνθυμῆσθε—ὅσοι εἴδατε τὴν πρὸ μικροῦ μνησθεῖσαν φαντασμογορίαν τοῦ Μαντζώττη, τὴν διάτρησιν τοῦ Γοτθάρδου, μεθ' ἣν ἡ σκηνὴ μεταβάλλεται εἰς διεθνῆ αἴθουσαν, ἐν ᾗ χορὸς νηρηίδων κρατουσῶν τὰς σημαίας ὅλων τῶν ἐθνῶν ἑορτάζουσι τὸ παγκόσμιον θαῦμα, θὰ λάβετε πλήρη ἰδέαν τῆς παρελάσεως τῶν νεκρικῶν ἐκείνων στεφάνων.

*

Μετὰ μικρὸν ὁ νεκρὸς κατετίθετο εἰς τὴν ὑψηλὴν αὐτοῦ θέσιν. Τὸ θέαμα ἀπὸ τῆς κορυφῆς ταύτης εἶνε ἀπερίγραπτον, καὶ μόνον εἰς τὸν ὀφθαλμὸν πιστῶς φωτογραφεῖται. Πᾶν ὅ,τι ἡ ψυχὴ ἠδύνατο νὰ ποθήσῃ ἀπολαμβάνει ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκείνης.

Ἡ θάλασσα μὲ τὰς μικρὰς αὐτῆς σποράδας νήσους νομίζεις ὅτι ἐφαπλοῦται μέχρι τῶν ὑπωρειῶν τοῦ λόφου καὶ ὅτι θ' ἀκούσῃ ἐκεῖθεν θρυούμενη εἰς τὰς ἀκτάς της, ἐνῷ ὁ γηραιὸς Ὑμηττὸς ὀπισθεν του φαίνεται σκιάζων αὐτὸν ὡς πατὴρ τὸ περιπεφιλημένον τέκνον του.

Ἡ Ἀκρόπολις ἵσταται ὑπερήφανος, ἀλλὰ καὶ χαριτόβρυτος κατ' ἀντικρὺ τοῦ νεαροῦ λόφου, ἐν ᾧ θὰ κεῖται ὁ Κουμουνδούρος, ὅστις θὰ καταλάβῃ τὴν προσήκουσαν θέσιν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, καθὼς ὁ Περικλῆς κατέλαβε τὴν ἰδικήν του ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ Παρθενῶνος.

9 ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ 9

Ο ΛΥΚΟΓΙΑΝΝΗΣ

(Συνέχ. ἰδ. ἀριθ. 430)

Αἱ χεῖρές της οὔτε ἁπαλαὶ πολὺ, οὔτε ἰσχναὶ, μετὰ δακτύλων λεπτῶν καὶ ροδιζόντων ὀνύχων, οἱ δὲ πόδες της ὑπενθύμιζον τοὺς πόδας τῆς Σταχτοπούτας.

Γλυκεῖαν φωνὴν μετὰ μελωδικῶν ἀπηχήσεων, μεγάλην εὐαισθησίαν, πολλὴν μετριότητα, τρόπους ἐπιφυλακτικοὺς, παρὰ πολὺ σοβαροὺς διὰ τὴν ἡλικίαν της.

Πτυχή τις σχηματιζομένη πρὸς τὴν γωνίαν τοῦ χείλους, ἡ εὐστροφία τῆς φωνῆς, ὁ τόνος τῆς προφορᾶς καὶ πλατυσμοὶ τῶν ρωθώνων ἐξήγγελλον θέλησιν, χαρακτῆρα, φύσιν ἐνεργόν, ζωηρὰν καὶ ἐμπαθῆ.

Ἡ ψυχική της διάθεσις πλήρης ἀγαθότητος· καὶ ὅμως ὁ γέλως της εἶχέ τι τὸ δύσκολον, ὡς νὰ ἐκοιμᾶτο πένθος ἰσόβιον ἐν τῇ καρδίᾳ της. Οὔτε εἰς παταγώδη εὐθυμίαν ἐξεχέετο, ἀλλ' οὔτε ὑπὸ ὀδυνηρᾶς θλίψεως ἐβασανίζετο.

Ἐνίοτε ὁ νοῦς αὐτῆς συμμαζευόμενος ἐξετινάσσετο εἰς ἀπώτατα σκότη, οἱονεὶ ζητῶν νὰ ἐξορκίσῃ σκοτεινὰς ἀναμνήσεις ἢ ν' ἀποσπάσῃ μυστικόν τι ἐκ τοῦ ἀβεβαίου μέλλοντος.

Αἰφνιδίως ἠσθάνθη ἐλαφρὰν φρικίασιν, τὸ δὲ μέτωπον καὶ αἱ παρειαί της ἐγένοντο καταπόρφυροι.

Εἰς τὴν ἄκραν τῆς δενδροφυτείας, κατὰ τὴν εἴσοδον τοῦ κήπου, ἐνεφανίσθη νεανίας χωρικὸς, καθὰ ἐδείκνυον ἡ ἐνδυμασία, τὸ ἡλιοκαὲς πρόσωπον καὶ αἱ χονδραὶ καὶ μελαψαὶ ἀπὸ τὸν ἥλιον χεῖρές του, γεμάτος ρώμην, γεμάτος ὑγείαν καὶ μόλις εἰκοσιενὸς ἐτῶν. Ἦτο συμπαθητικώτατος ὡς ἐκ τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου του ζωγραφισμένης ἀφελείας καὶ τῆς ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν του ἐμπνεομένης νοημοσύνης καὶ εἰλικρινείας. Ὅλα αὐτὰ ἐφαίνοντο ὡς ἀντίθεσις πρὸς τὴν ἀγροτικὴν ἐνδυμασίαν του, ἀλλὰ καὶ αὐτὴ εἶχε τόσην ποίησιν, ὥστε ἐτόνιζε περισσότερον τὴν ἀρρενωπὴν αὐτοῦ καλλονήν.

Ἡ νεᾶνις ἐχαμήλωσε καὶ πάλιν τὰ μάτια της εἰς τὸ ἐργόχειρόν της, καὶ τοῦτο ἐκ πανουργίας, διὰ νὰ τὸν καταλάβῃ δῆθεν ἔξαφνα, ἐν καὶ αὐτὸς, ἂν εἶχε τυχὸν τὸ βλέμμα ὀλίγον τολμηρὸν, εὐκολα θὰ μποροῦσε νὰ διακρίνῃ τὸ ἐρύθημα τοῦ προσώπου της.

Ἔβαινε βραδέως καὶ ὡς νὰ ἐδίσταζε ἂν θὰ τύχῃ καλῆς δεξιώσεως. Ὅταν ἐπλησίασε εἰς τὴν σκιάδα, μὲ φωνὴν τότε προδίδουσαν τὴν ἐσωτερικὴν ταραχήν του,

— Καλ' ἡμέρα, τῆς εἶπε, κυρία Ἰωάννα.

Ἡ νεᾶνις ἔβαλε μικρὰν κραυγὴν ὡς πτηνὸν τὸ ὁποῖον ἐξιππάζουν.

— Ἄ! ἐσὺ εἶσαι, Ἰάκωβε, καλ' ἡμέρα, φίλε μου.

Καὶ συμμαζεύθηκε ἐπὶ τοῦ ἐδωλίου διὰ νὰ τὸν κάμῃ τόπον νὰ καθήσῃ, ἐνῷ ἐκεῖνος ἐξηκολούθει ἱστάμενος ἐν στενοχωρίᾳ, σὰ νὰ μὴν ἔννοιωσε τίποτα.

— Δὲν βλέπεις ποῦ σ' ἔκαμα θέσιν, ἔλα λοιπόν!

Ἐκεῖνος ἐκάθησε, ἀλλ' ἦτο πλέον κόκκινος σὰ παπαροῦνα. Ἐπὶ τέλους τῆς εἶπε:

— Δὲν εἶσαι θυμωμένη γιατί ἦλθα;

— Ὄχι, Ἰάκωβε, γιατὶ νὰ θυμώσω;

— Κι' ἐγὼ δὲν ξεύρω... Ἔτσι, φοβούμουνα νὰ μὴ σὲ δυσαρεστήσω. Εἶσαι ὅμως τόσον καλή.

Ἡ κόρη ἄφησε τὸ χειροτέχνημά της καὶ προσήλωσιν ἐπ' αὐτοῦ τοὺς μεγάλους της ὀφθαλμούς.

— Τάχα σὲ κακοδέχθηκα καμμιὰ φορὰ, Ἰάκωβε;

— Ὄχι, ποτέ.

— Λοιπόν;

— Τί τὰ θέλεις, εἶμαι λιγάκι γελοῖος καὶ γιὰ αὐτὸ φοβοῦμαι... Πάντα λέγω νὰ κόψω αὐτὸν τὸν φόβον, νὰ μὴ ἔχω τέτοιαις ἀνοησίες, τοῦ κάκου. Ἅμα σὲ βλέπω, καὶ ἀπὸ μακριὰ ἀκόμη, μὲ πιάνει μιὰ τρεμοῦλα· καὶ ἅμα πάλι σὲ πλησιάσω κι' ἀρχίσω νὰ σὲ μιλῶ, ὅλο τρέμω, γιατὶ φοβοῦμαι νὰ μὴ σοῦ πῶ τίποτα ποῦ θὰ σὲ δυσαρεστήσῃ.

Ἡ Ἰωάννα ἐχαμήλωσε τὰ μάτια της καὶ λίγο κοκκίνησε.

— Αὐτὸ δὲν τὸ νοιώθω, εἶπε· δὲν εἶσαι βαπτιστικός τοῦ πατέρα μου καὶ ἔτσι σὰν ἀδελφός μου;

— Βέβαια, εἶμαι, κι' ἂν δὲν ἤμουνα, πῶς θὰ τολμοῦσα νὰ ἔλθω ἐδῶ;

— Γιατί;

— Γιατὶ θὰ φοβούμουνα.

— Ἔλα δά! Σοῦ κάνω λοιπὸν φόβο ἐγώ;

— Ὄχι, δὲν λέγω. Ἄ! μὰ νὰ, εἶμαι τέτοιος, ἅμα εἶμαι κοντά σου· ἅμα εἶμαι κοντὰ σὲ ἄλλους, γίνομαι ἀλλοιώτικος. Πῶς νὰ σ' τὸ πῶ; Ἔχω ἕνα φόβο ποῦ μὲ κατατρέχει, ὅλο φοβᾶμαι νὰ μὴ σὲ δυσαρεστήσω. Ἀλλοίμονον τότε! προτιμῶ νὰ πεθάνω παρὰ νὰ σοῦ κάμω τὸ παραμικρὸ κακό. Καὶ ὅμως τὸ σέβας ποῦ ἔχω σὲ σένα καὶ ἐκεῖνο ποῦ αἰσθάνεται ἡ καρδιά μου λέει πῶς ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ προέλθῃ δυσαρέσκεια ἀπὸ ταμένα. Καὶ νὰ μποροῦσα νὰ σοῦ πῶ ἐκεῖνο ποῦ αἰσθάνομαι... Μιὰ λέξι νὰ θέλω νὰ βγάλω ἀπὸ τὸ στόμα μου, ὁ φόβος μοῦ τὴν ἐμποδίζει. Καὶ καλὰ καὶ προφυλάττουμαι ἔτσι, γιατὶ ἀλλέως ἕνα μόνο βλέμμα σου ἀποστροφῆς σὲ μένα μποροῦσε νὰ μὲ κάμῃ νὰ χάσω κάθε χαρὰ, κάθε εὐτυχία ποῦ ἔχει ἡ ζωή μου.

— Ἡσύχασε, Ἰάκωβε, κι' ἀπὸ μένα ποτὲ δὲν θὰ δῇς βλέμμα περιφρονήσεως, οὔτε θ' ἀκούσῃς κανένα λόγο ποῦ νὰ σὲ κάνῃ κακό. Ἐγὼ εἶμαι εὐγνώμων, δὲν ξεχνῶ ποτὲ ὅτι μιὰ φορὰ ἐσὺ ἤσουνα ὁ προστάτης μου. Δὲν μεγαλώσαμε μαζὶ ὅταν εἴμαστανε μικροὶ, ποῦ ἐγὼ ἤμουνε ἀκόμη

Τὸ μνημεῖον τοῦ Φιλοπάππου, ἄμορφον ὡς σωρὸς μαρμάρων ἀνορθούμενον εἰς πυραμίδα, κατέχει ἕτερον ὕψωμα ἐν τῇ ἀτελευτήτῳ ἐκείνῃ σειρᾷ τῶν λόφων, ἐν ᾧ ὑπὸ τοὺς πρόποδας αὐτοῦ διακρίνονται αἱ *φυλακαὶ τοῦ Σωκράτους*, ὡς ἔξοχον διδακτήριον τοῦ ἑλληνισμοῦ ἔκπαλαι καὶ τῶν ἐξόχων αὐτοῦ ἀνδρῶν !

Ὀλίγον παρέκει καὶ ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἑτέρου λόφου ἀνυψοῦται γραφικώτατος μῦλος, ὅστις ἀπομακρύνει τὸν νοῦν ἀπὸ τῆς πρωτευούσης καὶ τοῦ πολιτισμοῦ της καὶ μετάγει αὐτὸν εἰς τὸν ἀγροτικὸν βίον, εἰς τὴν φλογέραν καὶ τὸ ποίμνιον, εἰς τὸν μυλωθρὸν καὶ τὸ ἄλεσμα. Καὶ ὅταν ὁ ἀνεμόμυλος περιστρέφει ὡς ριπίδιον τὰ λευκά του πτερὰ προκαλεῖ ἀνεξήγητα συναισθήματα. Ἐγγὺς αὐτῷ καὶ ἐφ' ἑτέρου ὑψώματος πρωτότοκος αὐτοῦ ἀδελφὸς ἀνορθοῦται ἐρειπωμένος.

Ἕτεροι λόφοι ἀπολήγοντες εἰς ὀξὺ, ἄλλοι εἰς κυκλικὴν ἐπιφάνειαν, ἐφ' ὧν ἀνακύπτουσι μικροφυεῖς πεῦκαι καὶ ἄλλα δενδρύλλια καθιστῶσι τὴν μέχρι τοῦ Φαλήρου ἐκτεινομένην πεδιάδα μαγευτικωτάτην, ἐνῷ θαλερὸν στρῶμα χλόης ἐφαπλοῦται αὐτῆς, δένδρα δὲ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ φυτευμένα ὡς σταθμοὶ τῶν παροδικῶν πτηνῶν συμπληροῦσι τὴν ὅλην σκηνογραφίαν.

Οἱ ὀφθαλμοὶ εἶτα, στρεφόμενοι πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν, φέρονται εἰς τὰς κορυφὰς τοῦ Κιθαιρῶνος, ὁπόθεν εἶτα κατερχόμενοι σταματοῦν εἰς τὸν ἀνακτορικὸν κῆπον, ὅστις ἀπὸ τῆς θέσεως ἐκείνης ἀπεικονίζεται ὡς πυκνὴ συδενδράς, διὰ μέσου τῆς ὁποίας οὐδὲ αἱ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου εὑρίσκουν χῶρον νὰ διέλθωσιν. Εἶτα κατὰ μικρὸν χαμηλόνοντες ἀφίνονται εἰς τοὺς παρὰ τὸν Ἰλισσὸν κήπους, τοῦ ὁποίου τὸ ἀσθενὲς καὶ στενὸν ρεῖθρον ὁμοιάζει μᾶλλον ὄφιν ἕρποντα ἐπὶ χαλκοστρώτου, ἢ ποταμὸν κυλιόμενον ἐν τῇ κοίτῃ του.

Αἱ στῆλαι τοῦ Ὀλυμπίου Διὸς ὑψοῦνται ἐν οὐρανίῳ συμπλέγματι, αἱ δὲ μεμονωμέναι αὐτοῦ δύω κίονες εἰκονίζουσι πρωτοφανῆ μαρμαρίνην ἀψίδα, διὰ τῆς ὁποίας καὶ τῆς γεφύρας τοῦ Ἰλισσοῦ εἰσέρχονται οἱ νεκροὶ εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Κοιμητηρίου φρουρουμένην πενθίμως ὑπὸ διπλῆς σειρᾶς κυπαρίσσων.

Ὁ λόφος, ἐν ᾧ ἐτάφη ὁ Κουμουνδοῦρος, φέρει τὰ βλέμματα καὶ μέχρι τοῦ Πύργου αὐτοῦ — τῆς **Καστέλλας** του — ἐν ᾗ διήρχετο στιγμάς τινας ἀναπαύσεως ὑποχωρῶν καὶ ὀχυρούμενος ἐκεῖ μετὰ τὸν πολιτικὸν ἀγῶνα, ὃν νυχθημερὸν διεξῆγεν ἐν Ἀθήναις. Ἡ ὅρασις ἐκτείνεται μακρότερον ἔτι καὶ μέχρι τοῦ Μαλέα καὶ μέχρι τοῦ Σουνίου, διὰ νὰ βλέπῃ ἐκεῖθεν ὅλην, ὅλην του τὴν Ἑλλάδα ὁ Κουμουνδοῦρος! Καὶ ὅταν ἀπὸ τοῦ πολιτικοῦ ὁρίζοντος διαλύωνται τὰ νέφη, ὁ δὲ φυσικὸς ὁρίζων ἀποδίδει ὅλην του τὴν αἰθρίαν καὶ ὅλην του τὴν διαύγειαν, ἐκεῖνος μειδιῶν θ' ἀτενίζῃ πρὸς τὴν Κρήτην, καὶ θ' ἀτενίζῃ ἀκόμη μέχρι τῶν ὑψηλῶν τοῦ Αἵμου κορυφῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ὀνειροπόλει νὰ ἴδῃ ἐστημένην τὴν σημαίαν τῆς πατρίδος.

Κόκ.

ΟΛΙΓΑ ΑΝΕΚΔΟΤΑ

Ἐκ τῶν ἰδιαζόντων εἰς τὸν Κουμουνδοῦρον ἐθεωρεῖτο ἡ μεγάλη τέχνη μεθ' ἧς ὁμιλῶν ἠδύνατο νὰ κρύπτῃ τὰ διανοήματά του. Μποροῦσε νὰ σὲ μιλᾷ μισὴ ὥρα ὅταν ἤθελε, χωρὶς νὰ δύνασαι νὰ καταλάβῃς τί θέλει νὰ πῇ. Τὸ «ἤξεις ἀφίξεις» ἦτο ὅλο δικό του.

Ἦτο νομίζω κατὰ τὸ πρῶτον ὑπουργεῖον ὅπερ ἐσχημάτισε τὸ 1865. Πρὸ τοῦ σχηματισμοῦ προσεκάλεσε τὸν φίλον του βουλευτὴν Ἀσημάκην Χριστόπουλον, εἰς τὸν ὁποῖον ἤθελε νὰ ἀνακοινώσῃ τὰς περὶ ὑπουργείου σκέψεις του, δίδων νὰ ἐννοήσῃ ὅτι μπορεῖ νὰ δώσῃ καὶ εἰς αὐτὸν χαρτοφυλάκιον, ἀλλὰ μπορεῖ καὶ νὰ μὴ δώσῃ.

Ὁ κ. Χριστόπουλος ἀκριβῶς δὲν ἐκατάλαβε τίποτα.

Ἀλλ' ὅταν ἀνεχώρει ὁ Κουμουνδοῦρος πλήττων αὐτὸν ἐπὶ τοῦ ὤμου τῷ λέγει :

— Αὐτὰ ποῦ εἴπαμε νὰ μείνουνε μεταξύ μας.

— Πολὺ καλά, τοῦ λέγει ὁ βουλευτής, ἀλλὰ τί εἴπαμε ;

*

Ἐπρόκειτο νὰ ξεφορτωθῇ κατὰ τὴν θεσσαλικὴν ἐπανάστασιν τὸν ὁπλαρχηγὸν Λυκάκην ἐνοχλοῦντα αὐτὸν καθ' ἣν στιγμὴν ἐπρόκειτο νὰ σχηματισθῇ ὑπουργικὸν συμβούλιον. Ὁ Λυκάκης μεταξὺ ἄλλων ἦτο φαλακρός.

Ἅμα εἶδε προσελθόντα καὶ τὸν Δεληγιάννη, τοῦ λέγει:

— Σᾶς συνιστῶ τὸν ὁπλαρχηγὸν Λυκάκην, ἔχασε καὶ τὰ μαλλιά του εἰς τὴν ἐπανάστασιν !!

*

Ἐπρόκειτο νὰ μεταβῇ εἰς ἀνακτορικὸν χορόν.

Ἐζήτει τὰ καινουργῆ του ὑποδήματα· δὲν τὰ εὕρισκε.

Καὶ ἐπειδὴ σὺν τοῖς ἄλλοις εἶχε καὶ τὴν ἀκαταστασίαν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν, τὰ πρῶτα τυχόντα ὑποδήματα τὰ ἐπεδύθη.

Εἰς τὴν σύζυγόν του διαμαρτυρομένην ὅτι μὲ παληοπάπουτσα θὰ πάῃ σ' τὸ Παλάτι, ὁ Κουμουνδοῦρος ἀπαντᾷ :

— Καὶ μὲ παληὰ παπουτσα μὲ κανουν πρωθυπουργό !

*

Ὅταν ᾠκοδόμησε τὴν ἐν τῇ *Πλατείᾳ τῆς Ἐλευθερίας* οἰκίαν του καταχρεωθείς, ὁ φίλος του κ. Ρικάκης τὸν ἐπέκρινε, ὑπομιμνήσκων αὐτῷ τὴν δημώδη παροιμίαν : Σπῆτι δικό σου καὶ τὴν κλειδωνιὰ ξένη.

Ὁ Κουμουνδοῦρος ἀναστρέψας τὴν παροιμίαν τοῦ εἶπε :

— Καὶ τί χάνω ἐγὼ ἂν εἶναι τὸ σπῆτι ξένο καὶ ἡ κλειδωνιὰ δική μου ;

*

Ἐν τῇ αἰθούσῃ του ἦσαν συνηθροισμένοι ὁπλαρχηγοὶ ἐκ Θεσσαλίας εἰς οὓς διεβεβαίου μετὰ τῆς συνήθους αὐτῷ γενναιότητος ὅτι θὰ τὰ πάρουμε ὅλα.

Εἷς δημοσιογράφος ἐντυχὼν ἐκεῖ τὸν ἠρώτησεν ἂν εἶναι ὅλα αὐτὰ ἀληθινά.

— Δὲν τοὺς ἀφίνεις, λέγει· κουβέντα νὰ γίνεται.

*

Τόσαι ἦσαν αἱ ἐπινοήσεις του ὡς πολιτικοῦ καὶ ὡς διπλωμάτου, ὥστε εἷς διάσημος ξένος εἶπεν ὅτι

— Αἱ ἐπινοήσεις (ressources) τοῦ Κουμουνδούρου εἶναι ἀνεξάντλητοι ὡς ὁ χείμαρρος τοῦ Νιαγάρα.

*

Τοῦτο τὸ ἐγνώριζον ὅλοι οἱ μετ' αὐτοῦ συνεργασθέντες.

Εἰς τὸ πρῶτον δὲ σχηματισθὲν ἐπὶ Μεταπολιτεύσεως ὑπουργεῖον, εἰς πᾶσαν δυσκολίαν — καὶ ὡμοίαζε τότε λαβύρινθον ἡ πολιτική—προσέφευγον εἰς τὴν ἐφευρετικότητα τοῦ Κουμουνδούρου.

Ὁ δὲ Βούλγαρης συνείθιζε νὰ τοῦ λέγῃ :

— Ξύσε τώρα τὸ κεφάλι σου, νὰ βροῦμε κάτι.

*

Ἡ ἀντίληψίς του ἦτο τόσον ἔκτακτος, ὥστε πολλάκις ὤφθη ἐν τῷ ὑπουργείῳ του αὐτὸς μὲν νὰ γράφῃ, δύο δὲ ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ ἀριστερῶν νὰ τοῦ ὁμιλῶσι περὶ διαφόρων ὑ-

---

κουτάβι καὶ ἐσὺ παλληκαράκι, ἄνδρας ; Δὲν θυμᾶσαι ποῦ ὅταν περπατούσαμε μαζὺ καὶ κουραζόμουνα μὲ σήκονες 'ς τοὺς ὤμους σου, καὶ ἅμα εἶχα κανένα πόνο, καμμιὰ θλίψι ἐρχόσουνα καὶ μὲ παρηγοροῦσες ;

— Κ' ἔπειτα μ' ἀγκάλιαζες καὶ σὺ μὲ τὰ μικρά σου τὰ χεράκια μ' ἔσφιγγες τὸ λαιμὸ καὶ μὲ φιλοῦσες;

— Ἤμουνα παιδὶ καὶ ἤσουνε παιδί.

— Μὰ ὕστερα μεγάλωσες.

— Μεγάλωσα, ἀλλὰ δὲν ἄλλαξα.

— Ὄχι δά, ἄλλαξες καὶ πολὺ ἄλλαξες.

— Πῶς ;

— Πῶς ; Ἔγινες ἡ ὡραιότερη νέα τοῦ χωρίοῦ, ἡ καλλίτερη πάλι ἀπὸ ὅλαις. Ἔπειτα μπῆκες 'ς τὸ παρθεναγωγεῖο, καὶ κάθε χρόνο ἐρχόσουνα πρώτη 'ς ταῖς ἐξετάσεις κι' ἐπέστρεφες 'ς τὸ σπῆτί σου καταφορτωμένη στεφάνια. Ἐγὼ δὲ σ' ἔλεγα τίποτα, μὰ εἶχα μιὰ χαρὰ 'ς τὰ στήθιά μου... Τέλος πάντων τελείωσες τὸ παρθεναγωγεῖο καὶ ἅμα ἦλθες πάλι 'ς τὸ σπῆτι τοῦ πατέρα σου. . .

— Τότε πιὰ ὁ Ἰάκωβος, ποῦ παίζαμε παιδιὰ μαζύ, δὲν μὲ φώναζε Ἰωάννα, ἀλλὰ κυρία Ἰωάννα. . .

— Αὐτὸ τὸ ἔκαμνα γιατί δὲν ἤσουνα πιὰ ἡ ἴδια. . .

Ἡ νεᾶνις ἐμειδίασε.

— Ἐσὺ ἄλλαξες, Ἰάκωβε, ὄχι ἐγώ.

Ὁ νέος τὴν ἐκύτταξε ἔκπληκτος.

— Ἐγώ, ἐγώ ;

— Ναί, ἐσύ, κύριε, ἐσύ. Σὲ λέγω λοιπόν, γιατί δὲν μὲ λὲς πιὰ μοναχὰ Ἰωάννα ;

— Ἔχεις παράπονο γι' αὐτό ;

— Ναί, ἔχω.

— Νὰ γιατί. Φοβούμουνα. . .

— Θὰ μοῦ πῇς πάλι τὰ ἴδια· πῶς ἅμα ἤθελες ν' ἀνοίξῃς τὰ χείλη σου, σ' ἔπιαν' ἕνας φόβος καὶ σὲ ἐμπόδιζε νὰ μιλήσῃς.

Καὶ ἀλλάζουσα τόνον φωνῆς ἐξηκολούθησεν ἡ κόρη :

— Καὶ ὅμως δὲν ἔπρεπε νᾶσαι τόσο ἄτολμος, Ἰάκωβε. Εἶναι μερικὰ πράγματα ποῦ μπορεῖ νὰ τὰ πῇ κάνεις σὲ μιὰ κόρη, χωρὶς νὰ τὴν προσβάλῃ, χωρὶς νὰ τὴν δυσαρεστήσῃ. Ἐγὼ ξεύρω γιατὶ εἶσαι τόσο δειλός, ξεύρω τί αἰσθάνεται ἡ καρδία σου καὶ γιατὶ τὰ λόγια σβύνουν 'στὰ χείλη σου.

— Ὦ ! Ἰωάννα, Ἰωάννα ! ἀνεφώνησεν.

— Μίλησε λοιπόν, Ἰάκωβε, πὲς τί ἔχεις νὰ εἰπῇς.

— Μοῦ ἐπιτρέπεις λοιπόν, νὰ μιλήσω ; . . . νὰ μὰ δὲν μπορῶ . . . μὲ πιάνει πάλι ὁ φόβος.

Ὁ ἄτολμος χωρικὸς ἔτρεμε σὰν παιδί, ποῦ ὁ ἱδρὼς περιέρρεε τὸ πρόσωπόν του καὶ οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν κατανωτισμένοι ἀπὸ δάκρυα.

Ἡ Ἰωάννα τὸν παρετήρει τώρα πλέον.

— Καὶ ὅμως, Ἰάκωβε, πρέπει νὰ σοῦ πῶ πρώτη ἐγὼ ὅτι ἐκείνη ἡ παιδικὴ ἀγάπη χωρὶς νὰ τὸ ἐννοοῦμεν βαθμηδὸν ἔγινε ἕνα ἄλλο αἴσθημα, τὸ ὁποῖον προῆλθεν ἀπὸ τὴν πολὺ στενήν μας σχέσιν ;

— Λοιπὸν μὲ ἀγαπᾷς, Ἰωάννα ;

— Πάντοτε σὲ ἠγάπησα, εἶπεν ἐκείνη ἐν ἀφελείᾳ γλώσσης καὶ ἱλαρότητι ἤθους.

— Καὶ ἐγώ, Ἰωάννα, δὲν τολμοῦσα νὰ σὲ μιλήσω, οὔτε νὰ σὲ παρατηρήσω ἀκόμα· γιατὶ σὲ ἀγαπῶ, σὲ λατρεύω . .

— Καὶ τώρα λοιπὸν τολμᾷς ;

— Ναί, τώρα χάθηκε ὁ φόβος μου, τώρα τὸ γλυκύ σου βλέμμα μοῦ δίδει δυνάμεις. Ὦ ! δὲν εἶμαι πιὰ ὁ ἴδιος ! Ὅλα τώρα φωτοβολοῦν μπροστά μου, ὁ κῆπος μοῦ φαίνεται σὰ παράδεισος, ὁ κόσμος, τὸ σύμπαν, μοῦ φαίνονται ὅλα δικά μου. Ἰωάννα, σὲ ἀγαπῶ, σὲ ἀγαπῶ.

Καὶ ἡ συγκίνησις κορυφωθεῖσα ἐλύθη εἰς ὁλοφυρμούς. Ἀλλὰ καὶ ἡ νεᾶνις ἔκλαιε σιωπηλῶς καὶ τὰ δάκρυα ἐκύλιον ὡς μαργαρῖται ἐπὶ τῶν παρειῶν της. Ἐκεῖνος ἦτο γονυπετὴς ἐνώπιόν της καὶ κατησπάζετο τὰς χεῖράς της, τὰ γόνατά της.

Ἐφαίνετο παραληρῶν.

— Μὲ ἀγαπᾷ, μὲ ἀγαπᾷ, ἔλεγεν. Τί εὐδαιμονία ! Ὦ ! θὰ δῇς, θὰ δῇς, Ἰωάννα μου, πόσον θὰ γίνω καὶ ἐγὼ ἀντάξιός σου. τίποτα πιὸ δὲν θὰ μοῦ φαίνεται βαρύ· ὅλα ἡ ψυχή, ἡ ζωή μου, ἡ καρδιά μου, εἶνε δικά σου ; . . : Ἀλλ' ἀράγε θὰ μπορέσω νὰ σοῦ δείξω τὸ πόσο, μὰ πόσο σὲ ἀγαπῶ ;

— Διατί ὄχι; ἀπήντησε μι' ἄγνωστος φωνὴ ὄπισθεν αὐτοῦ.

Γέρων ρακενδύτης ἐφάνη ὄπισθεν τῆς φραγῆς τοῦ κήπου ἔχων τὸ κατερυτιδωμένον πρόσωπόν του ἐν τῇ ὀπῇ τῆς σκιάδος μὲ τὸ φαλακρόν του κρανίον καὶ τὴν μακρὰν ἀτημέλητον λευκὴν γενειάδα του.

— Τί θέλεις, ἴδού ; τὸν ἠρώτησε μετὰ ὀργῆς ὁ Ἰάκωβος.

— Ἔτσι δὰ βρέθηκα ἐδῶ, παλληκάρι μου, γιατί τὰ πόδιά μου εἶνε κατατληγωμένα ἀπὸ τὰ τρυπημένα ποδήματά μου καὶ ξαπλώθηκα ἐδῶ μέσ' τὰ ψηλὰ τὰ χόρτα νὰ ξεκουραστῶ λιγάκι στὴ σκιὰ τοῦ φράκτου.

— Καὶ νὰ μᾶς ἀκούῃς ;

— Ὄχι, παλληκάρι μου, γιατί ἐγὼ ἤμουνε ἐδῶ πρωτοῦ ἔλθῃ τὸ κορίτσι καὶ καθίσῃ ἐκεῖ ποῦ κάθεται.

—Ἂς εἶνε, ἄκουσες ὅμως τί λέγαμε ;

— Αὐτὸ δὲν τὸ ἀρνοῦμαι, καὶ μ' ἄρεσε μάλιστα πολὺ ἡ ἐμιλία σας. Ἔλα τώρα μὴ θυμώνεις μ' ἕνα γεροντάκι ἐκεῖ, ποῦ δὲν τοῦμεινε τίποτε ἄλλο παρὰ μάτια καὶ αὐτιὰ καλὰ νὰ μπορεῖ νὰ βλέπει, πῶς ἐσὺ εἶσαι ἕνα ὡραῖο παλληκάρι καὶ τοῦ λόγου της ἕνα πολὺ ὤμορφο κορίτσι. Καὶ τί πειράζει τάχατες ἂν ἤκουσα ; Ἐγὼ εἶμαι ἕνας πτωχὸς ἄνθρωπος, ὁ γέρο Ζήτουλας τοῦ Βλαινκούρ, ὁ γερο Κατσικᾶς ποῦ δὲ μπορεῖ νὰ βλάψω κανένα καὶ θὰ βλάψω αὐτὸ τὸ

ποθέσεων, ἀφοῦ δὲ τοὺς ἤκουσε ν' ἀπαντήσῃ εἰς ἀμφότερους.

*

Ἡ ἀνεξικακία του δὲν εἶχε ὅρια.

Εἰς τὸ σαλόνι του μίαν ἑσπέραν ἐγένετο καὶ ἡ ἑξῆς εἰκών.

Πολιτικός του φίλος Λάκων ἀφοῦ διεσκέδασε πολὺ καλὰ ἔξω, εἰσήλασεν εἰς τὸ σαλόνι μὲ μπιτζούκι ἀνὰ χεῖρας καὶ ὀρχούμενος.

Ὁ Κουμουνδοῦρος δὲν συνωφρυώθη διόλου· γλυκύτατα μόνον τοῦ εἶπε νὰ ἐξακολουθήσῃ μὲ τὴν προσφώνησιν :

— Καλῶς τον, καλῶς τον.

*

Εἰς τὸν Σουρῆ μας παρουσιασθήντα εἰς αὐτὸν πρωθυπουργὸν ὅτε ἐπὶ τῆς μακαρίτιδος ἐπιστρατείας εἶχε ὑπηρετήσει καὶ αὐτὸς πέντ' ἓξ φεγγάρια, ἅμα τὸν εἶδε στρατιώτην καὶ μὲ μούς, γελῶν τοῦ λέγει :

— Βρέ, τί χάλια εἶναι αὐτά ;

*

Ὅτε διετέλει ἐν τῇ περιοδικῇ του ἀναρρώσει καὶ ἐζήτησε νὰ ἴδῃ τὰς ἐφημερίδας ὅσαι ἔγραψαν περὶ αὐτοῦ, τυχόντος λόγου περὶ αὐτοῦ εἶπεν εἰς τὸν Ζηνόπουλον :

— Εἶναι ἀληθὲς ὅτι τινῶν ἐξ ὅσων ἐγράφησαν εἶμαι ἄξιος· ἀλλ' ὄχι καὶ τόσων· ὄχι ὅλων. Θέλω νὰ ζήσω μόνον καὶ μόνον νὰ φανῶ ἄξιος ὅλων αὐτῶν.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Τὰ σκευωρούμενα ἐναντίον τοῦ Ταμείου Δαμαλίδος τῆς Ἑταιρίας τῆς Ὑγιεινῆς ὑπὸ τοῦ ἐνταῦθα ἀντιπροσώπου τοῦ Χαίη εἶνε καὶ αὐτὰ ζωηρὸς χρωματισμὸς τῆς κοινωνικῆς μας καταστάσεως. Ἡ φιλανθρωπικωτέρα ἐξ ὅλων τῶν Ἑταιριῶν μας — ἡ τῆς Ὑγιεινῆς — ἀναλαμβάνει νὰ χορηγήσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν γνησίαν καὶ ἄφθονον δαμαλίδα, ἀφοῦ προηγουμένως διὰ τῶν μελῶν αὐτῆς ἐντὸς ἑνὸς μηνὸς ἐνεβολίασε **δωρεὰν ἑξακισχιλίους** συμπολίτας, τῆς ἀστυνομίας διὰ τῶν ἰατρῶν της ἐμβολιαζούσης μόλις ἑκατὸν καθ' ἑβδομάδα —καὶ ὅμως χάριν ἑνὸς ἕλληνος ἐμπόρου πρέπει νὰ κατηγορηθῇ ἡ Ἑταιρία τῆς Ὑγιεινῆς, ὅτι διὰ τῶν ἐπισημοτέρων ἰατρῶν τῆς πόλεως **ἐξοδεύει** διὰ νὰ κατασκευάζῃ νόθον δαμαλίδα, πλήρη γλυκερίνης ἢ καὶ νεροῦ. Βλέπετε ὅτι εἶνε ἀνάγκη τὰς δύο ἀκίδας δαμαλίδος τὰς ὁποίας τὸ Ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας πωλεῖ ἀντὶ **50 λεπτῶν** μόνον, ὁ ἐν λόγῳ κύριος ἔμπορος νὰ τὰς πωλῇ ἀντὶ **4 φράγκων.** Καὶ ὁποῖος ἔχει νὰ δώσῃ τὰ 4 φράγκα καλά· ὁποῖοι δὲν ἔχουν νὰ ψοφοῦν.

Ἂν ἦνε γνησία ἢ ὄχι ἡ τεσσαράφραγκος δαμαλὶς τοῦ κ. Χαίη, δὲν γνωρίζομεν· μπορεῖ νὰ ἦνε γνησία· καὶ θὰ ἦνε. Ἀλλ' ὅ,τι γνωρίζομεν εἶνε ὅτι τὸ Ταμεῖον τῆς Ἑταιρίας ἐνοικιάζει μοσχαράκια ἀντὶ 20 φρ. ἕκαστον, τὰ ἐμβολιάζει διὰ ζωικῆς δαμαλίδος, ἀναπτύσσονται αἱ φλύκταιναι, ὁ δραστήριος κύριος Πιλάβιος, ὁ διακεκριμένος στρατιωτικὸς κτηνίατρος ἀνασκουμπόνεται, συλλέγει τὴν λέμφον, ταύτην παραλαμβάνει ὁ κ. Ν.Μακκᾶς, τὴν ἐντίθησιν εἰς τὰ σωληνάρια, μεμιγμένην μὲ ἓν μέρος γλυκερίνης **πρὸς διατήρησιν,** —ἄλλως δὲν διατηρεῖται — ἡ δαμαλὶς τοῦ Χαίη λέγουν ὅτι ἔχει **ἓν** μέρος λέμφου καὶ **ἓξ** γλυκερίνη· — ἐνῷ ἡ τοῦ Ταμείου τῆς Ὑγιεινῆς ἔχει ἓνλύμφου καὶ ἓν γλυκερίνης — καὶ αὐτὰ τὰ σωληνάρια πωλοῦνται κατὰ ζεύγη μία δραχμὴ, αἱ δὲ ἀκίδες, κατὰ ζεῦγος, πενῆντα λεπτά.

Αὐτὰ τὰ εἴδαμε μὲ τὰ μάτια μας, καὶ ὅστις θέλει δύναται νὰ πάει νὰ τὰ δῇ, ἐκεῖ κατὰ τοῦ Κοῦπα, εἰς τὸ στε-

νόν, κοντὰ εἰς ἕνα ἀμαξοστάσιον, μὲ μίαν μεγάλη κόκκινη πόρτα.

Τὸ Ταμεῖον τῆς Ὑγιεινῆς, ὅπερ διευθύνουσιν ὁ κ. Λούης, ὁ κ. Μακκᾶς, ὁ κ. Πιλάβιος, διατηρεῖ καὶ στατιστικὴν τῶν ἐπιτυχιῶν, καὶ αἱ ἐπιτυχίαι εἶνε ἄλλοτε 35, ἄλλοτε 45 τοῖς ο]ο. Μεγαλειτέρα ἐπιτυχία ταύτης εἶνε ἀνεπίτευκτος. Στέλλει σωληνάρια εἰς Πάτρας, εἰς Κρήτην, εἰς Λαμίαν. Ἔχει πανταχόθεν εὐνοϊκώτατα ἀποτελέσματα. **Δὲν ἐμπορεύεται τὴν δαμαλίδα.** Ὅσα εἰσπράττει, οὔτε τὰ ἔξοδα καλύπτουν.

Λοιπὸν εἶνε βάρβαρα αὐτὰ τὰ σκευωρήματα καὶ δὲν ἔχουν διόλου τὸν τόπον των. Τὸ ἐμπόριον ἐμπόριον καὶ ἡ ἀλήθεια ἀλήθεια !

Διὰ νὰ μὴ λέγῃ ὁ *Αἰών* : Αὐτὰ γίνονται καὶ εἰς τὸ Παρίσι—καὶ ἐπειδὴ πρέπει νὰ εἰσαγάγωμεν καὶ ἡμεῖς τὰ δι' ἀτμοῦ *τραμβάϊ*—καὶ μάλιστα ἡ Ἑταιρία θέλει νὰ εἰσαχθοῦν ἂν ἦνε δυνατὸν ἀπὸ τὰς Στήλας—καὶ μαζὶ μὲ τὴν Ἑταιρίαν οἱ φίλοι της δημοσιογράφοι—σπεύδομεν νὰ μεταδώσωμεν εἰς τὸν κ. ὑπουργὸν τῶν ἐσωτερικῶν καὶ τὸν κ. δήμαρχον καὶ τὸ κύριον δημοτικὸν συμβούλιον, ἅπαντας ἐγκρίναντας τὰ ἀνθρωποκτόνα σχέδια τῶν Βέλγων, τὰ ἑξῆς ἐκ τοῦ *Σαριβαρῆ* :

«Τὸ δημοτικὸν συμβούλιον (τῶν Παρισίων) εἶνε ἄξιον λατρείας.

«Διέταξε τὴν μελέτην ἑνὸς σχεδίου ἱπποσιδηροδρόμου δι' ἀτμοῦ ἀπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἀγορᾶς εἰς τὸ Λονζουμών.

«Καὶ ὅμως ἐγένετο ἤδη πεῖρα δύο ἱπποσιδηροδρόμων.

«Ὁ πρῶτος, ἀναχωρῶν ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ Μονπαρνὰς, **κατέθραυσε τόσους ἀνθρώπους καὶ ἁμάξας,** ὥςε μετὰ ἓξ μῆνας ἠναγκάσθησαν νὰ παραιτηθῶσιν.

«Ὁ δεύτερος, ἀπὸ τὸ Ἐτοὰλ εἰς τὸ Νεῦλλὺ, **ἔκαμε τόσα θύματα καὶ τόσα δυστυχήματα,** ὥστε ἡ ἀστυνομία—*μ' ὅλην τὴν ἄσκησιν ἐπιρροῶν*—ἠναγκάσθη νὰ τὸν ἀπαγορεύσῃ».

Καὶ Κύριος οἶδε τί δρόμοι εἶνε αὐτοὶ τῶν παρισινῶν προαστείων· ἐνῷ ὁ τοῦ Φαλήρου πολλάκις ἐκεῖθεν τῆς σιδηρᾶς γραμμῆς ἀφίνει διὰ τοὺς πεζοδρόμους χῶρον πλάτους... δακτύλων.

Ἀλλ' ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν ἐσωτερικῶν εἶνε ὁ θεὸς Μολὸχ, εἰς ὃν πρέπει νὰ προσφέρωνται ἀνθρωποθυσίαι.

Ἐὰν δὲ ἐντὸς ἑνὸς ἔτους ὁ ἱπποσιδηρόδρομος ἀριθμεῖ **τέσσαρας φόνους** καὶ **ἰσάριθμα τραύματα,** τὸ περῳμένον μόνον γνωρίζει μὲ τί αἷμα θὰ στρωθῶσιν αἱ φαληρικαὶ γραμμαί του, ὅπως ἐστρώθησαν.

ΑΝΘΥΛΛΙΑ

Ὅστις βλέπει τὰ πάντα ρόδινα ἀφ' ἑσπέρας, τὰ βλέπει ὅλα μαῦρα τὴν πρωΐαν.

Οἱ ὀφθαλμοί, τὸ πνεῦμα, ἡ καρδία δύνανται νὰ ἔχωσι τὴν μυωπίαν των. Ὁ λόγος μας σπανίως ἔχει τοιαύτην.

Εἰς τὸν ἔρωτα τὸ ν' ἀποκτᾷ τις ὀλίγον εἶνε πολιτιμότερον ἢ ν' ἀποκτᾷ τὸ πᾶν.

Δύο πράγματα ἐκτιμᾷ τις πολύ : ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον δὲν εἶνε ἱκανὸς νὰ φθάσῃ καὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀφήνει νὰ τῷ διαφύγῃ.

ὥμορφο κορίτσι; Ἐλᾶτε, ὡραῖά μου τρυγονάκια, μὴ πάψτε τὸ γουργούρισμά σας, καὶ ἔννοιά σας, ὁ γέρο Κατσικᾶς δὲν εἶνε φλύαρος; ξέρει νὰ φυλάῃ γιὰ τὸν ἑαυτό του ὅ,τι βλέπει καὶ ὅ,τι ἀκούει. Καλὴ ἀντάμωσι, παιδιά μου, καλὴ ἀντάμωσι.

— Σταθῆτε, κύριε, εἶπεν ἡ Ἰωάννα.

— Ὤ ! γιατί δὲ μὲ φωνάζεις, σὰν καὶ ὅλοι, γέρο Κατσικᾶ !

Ἡ κόρη ἐπλησίασεν εἰς τὴν φραγήν.

— Δὲν εἶμαι πλουσία, εἶπε, ἀλλὰ πάρε αὐτὸ νὰ ἀγοράσῃς ἕνα ζευγάρι ὑποδήματα.

Καὶ ἐκτείνασα τὴν χεῖρα ὑπὲρ τὴν φραγὴν τοῦ ἔδωκε ἕνα πεντόφραγκο.

Ὁ γέρων ἔλαβε τὸ νόμισμα καὶ ἠσπάσθη τὴν χεῖρά της.

— Εὐχαριστῶ, κορίτσι μου, εὐχαριστῶ. Ὁ Θεός νὰ σοῦ δώσῃ ὅλαις τῆς εὐτυχίαις τοῦ κόσμου.

Ἔβαλε τὸν πῖλόν του, ἔρριψεν ἐπὶ τῶν ὤμων του τὴν πήραν του καὶ στηριζόμενος ἐπὶ τῆς ράβδου του ἀπεμακρύνθη χωλαίνων.

— Καλὴ καὶ ὥμορφη, πιὸ ὥμορφη κι' ἀπὸ τὴ μάννα της !

Β'.

Ο ΑΡΧΑΙΟΣ ΔΡΑΓΟΝΟΣ

— Ἰάκωβε, τὸν γνωρίζεις αὐτὸν τὸν πτωχόν ;

— Τὸν γνωρίζω, Ἰωάννα, τὸν εἶδα πολλαῖς φοραῖς· ἔρχεται ἀπὸ τὸ Μορέϊλ δύο τρεῖς φοραῖς τὸν χρόνον. Καθὼς θέλουν νὰ ποῦνε, ἤτανε μιὰ φορὰ πλούσιος· ἀλλὰ ἔπειτα ἐδυστύχησε καὶ κατήντησε νὰ γίνῃ ἐπαίτης.

— Τί λυπηρόν !

— Καὶ νὰ μὴν ὑπάρχουν πτωχοκομεῖα νὰ τοὺς περιποιοῦνται τοιούτους ταλαίπωρους σὰ τὸν Κατσικᾶ ;

— Δὲς νἆναι τὸ σωστό του τ' ὄνομα αὐτό.

— Ὄχι, εἶναι παρατσοῦκλι.

— Καὶ γιατὶ τοῦ τῶδωσαν ;

— Δὲν ξεύρω, Ἰωάννα. Τὸν συμπαθᾶς πολὺ τὸν πτωχὸν αὐτὸν γέρο ;

— Ναί. Δὲν ξεύρω, μώκαμε ἐντύπωσιν ἐκεῖνο ποῦ μᾶς εἶπε. Δὲν παρετήρησες πῶς μιὰ στιγμὴ ἤτανε πολὺ ταραγμένος καὶ ἔπειτα πῶς μὲ κύτταζε;

— Ναί, δὲν σήκωσε τὰ μάτια του ἀπὸ πάνω σου.

— Θερροῦσες πῶς κάτι ἤθελε νὰ μοῦ πῇ.

— Τί ἰδέα ;

— Ὤ ! βέβαια, θὰ ἀπατῶμαι. Καὶ εἶναι ἀπὸ τὸ Βλαινκοῦρ Ἰάκωβε ;

— Ναί, Ἰωάννα.

Ἐκείνη ἀνεστέναξε καὶ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῦ στήθους της.

— Τὴν μητέρα σου θυμήθηκες, Ἰωάννα ;

Ναί, Ἰάκωβε, τὴν μητέρα μου, ποῦ κατοικοῦσε κ' ἐκείνη σ' τὸ Βλαινκοῦρ καὶ τὴν ὁποίαν δὲν ἐγνώρισα, γιατὶ πέθανε ὅταν μ' ἐγέννησε. Κάθε λίγο καὶ κομμάτι τὴν συλλογιέμαι. Τί ἀγάπη θὰ τῆς εἶχα ἂν ζοῦσε; Καὶ ὅμως δὲν γνωρίζω τίποτε γιὰ τὴν καλή μου μητέρα. Τίποτε, οὔτε αὐτὸ τὸ ὄνομά της ἀκόμη· κάθε φορὰ ποῦ ρωτῶ τὸν πατέρα μου, πάντοτε μοῦ ἀπαντᾷ μασσημένα, καμμιὰ φορὰ ταράσσεται καὶ αὐτός, καὶ μὲ λαμβάνει εἰς τὰς ἀγκάλας του καὶ κλεῖ τὰ χείλη μου ἀπὸ φιλιά : καὶ πάντοτε πάσχει, γίνεται μελαγχολικὸς καὶ βλέπω τοὺς ὀρθαλμούς του δακρυσμένους. Ἐγὼ νοιώθω, Ἰάκωβε, ὅτι κάτι μοῦ κρύβει· δὲν θέλει νὰ μοῦ τὰ πῇ ὅλα. Τί νὰ ἔκαμε ἀρά γε ἡ μητέρα μου, καὶ φοβᾶται νὰ μὲ μιλήσῃ.

Ὁ γεροζήτουλας τὴν γνώρισε . . . καὶ θὰ τὸν ρωτήσω ὅταν τὸν ξαναϊδῶ. Ἀλλὰ θέλω νὰ μὴ συλλογίζουμαι πράγματα ποῦ σκοτίζουν τὸ πνεῦμά μου. . . . Ἰάκωβε, ἤλθες νὰ δῇς τὸν πατέρα μου;

— Ναί, Ἰωάννα. Μπῆκα σ' τὸ σπῆτι, καὶ σὰ δὲν μοῦ ἀπεκρίθηκε κανένας, νόμισα πῶς εἶσθε καὶ οἱ δυὸ σ' τὸν κῆπο. Σὲ εἶδα μονάχη καὶ εἶπα νὰ μὴ φύγω χωρὶς νὰ σὲ πῶ καλημέρα ; Ποῦ νὰ ξέρω πῶς μὲ περίμενε μιὰ τέτοια χαρά;

— Ὁ πατέρας πῆγε νὰ κάμῃ ἕνα μικρὸ περίπατο σ' τὸν ποταμό, ἀλλὰ ὅπου εἶνε θἄλθῃ.

Ὁ νέος ἐσκυνθρώπασεν αἰφνιδίως.

— Μοῦ ἔφερες σ' τὸ νοῦ μου τὴν πραγματική μου θέσιν, εἶπεν. Ξεύρεις, ὅτι γιὰ νὰ καταταχθῶ εἰς τὸ δέκατον σύνταγμα τῶν δραγόνων, ποῦ μιὰ ἶλη ἔχει διοικήσει ὁ νωνός μου, ἀναγκάσθηκα νὰ ζητήσω νὰ ἔλθῃ μιὰ ὥρα πιὸ γρήγορα ἡ πρόσκλησις. Λοιπὸν χθὲς τὸ βράδυ μοῦ ἦλθε τὸ φύλλον πορείας καὶ ἦλθα νὰ τοῦ πῶ τοῦ λοχαγοῦ καὶ νὰ τὸν ἀποχαιρετήσω, καθὼς καὶ σένα, Ἰωάννα.

Ἡ νεᾶνις ὠχρίασε.

— Καὶ πότε ἀναχωρεῖς ; τὸν ἠρώτησε μὲ ἀλλοιώτικη φωνή.

— Αὔριον.

Ἡ νεᾶνις ἠσθάνθη νευρικὴν ταραχὴν, ἀλλὰ κατώρθωσε νὰ συγκρατήσῃ τὴν συγκίνησίν της.

— Πολὺ βιαστικὰ ἀναχωρεῖς, τοῦ εἶπεν, ἀλλὰ πρὸ παντὸς ἄλλου τὸ καθῆκον. Εἶσαι στρατιώτης, Ἰάκωβε, ἀνήκεις εἰς τὴν πατρίδα· ἔχεις εὐγενῆ καρδίαν· καὶ εἶσαι ἄξιος νὰ τὴν ὑπηρετήσῃς. Ἂν καμμιὰ ἡμέρα ἐκινδύνευεν ἡ Γαλλία, θὰ ἤσουνε ἀπὸ τοὺς γενναιοτέρους ὑπερασπιστάς της. Πήγαινε, Ἰάκωβε, τοῦ εἶπε, τείνασα τὴν χεῖρα εἰς αὐτόν, πήγαινε, καὶ ἡ Ἰωάννα θὰ σὲ περιμένῃ. (ἀκολουθεῖ)

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΤΜΟΠΛΟΙΩΝ

ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΚΗΣ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑΣ

ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 π. μ. Διὰ Καλαμάκιον καὶ ἐκ Νέας Κορίνθου δι' Ἰτέαν, Γαλαξείδιον, Αἴγιον, Ναύπακτον καὶ Πάτρας.

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 μ. μ. Διὰ Λαύριον, Ἀλιβέριον, Χαλκίδα, Λίμνην, Ἀταλάντην, (Λιθηψὸν κατὰ τὸ θέρος), Στυλίδα, Ὠρεοὺς Μιζέλην, Ἀλμυρὸν καὶ Βῶλον.

ΚΥΡΙΑΚΗ 8 μ. μ. Διὰ Σύρον, Πάρον, Νάξον, Ἴον, Ἀμοργὸν καὶ Θήραν.

ΤΡΙΤΗ 6 1)2 π. μ. Δι' Αἴγιναν, Πόρον, Ὕδραν, Σπέτσας, Χέλιον, Ἄστρος καὶ Ναύπλιον.

ΤΡΙΤΗ 7 μ. μ. Διὰ Σύρον, Ὑστέρνια Τήνου, Κόρθιον καὶ πόλιν Ἄνδρου, καὶ κατὰ δεκατετραήμερον διὰ Γαύριον Ἄνδρου, Κάρυστον, Κύμην καὶ Σκύρον.

ΤΕΤΑΡΤΗ 7 π. μ. Διὰ Καλαμάκιον καὶ ἐκ Νέας Κορίνθου, ἓν μὲν ἀτμόπλοιον κατ' εὐθεῖαν διὰ Πάτρας, Κέρκυραν καὶ Βρεντήσιον, ἕτερον δὲ δι' Ἰτέαν, Γαλαξείδιον, Βιτρινίτσαν, Αἴγιναν Ναύπακτον, Μεσολόγγιον, Κυλλήνην, Ζάκυνθον, Κατάκωλον καὶ λοιπὰ μέρη τῆς καθόδου τῆς γραμμῆς Πελοποννήσου.

ΤΕΤΑΡΤΗ 8 μ. μ. Διὰ Χαλκίδα, Βῶλον, Σκίαθον καὶ Σκόπελον.

ΠΕΜΠΤΗ 7 π. μ. Διὰ Ὕδραν, Σπέτσας καὶ Ναύπλιον.

» 7 μ. μ. Διὰ Σύρον, Σέριφον, Σίφνον καὶ Μῆλον.

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 7 π. μ. Διὰ Καλαμάκιον καὶ ἐκ Νέας Κορίνθου κατ' εὐθεῖαν διὰ Πάτρας, Ζάκυνθον, Κεφαλληνίαν, Παξοὺς καὶ Κέρκυραν· ἐκ Πατρῶν δὲ ἕτερον ἀτμόπλοιον τὴν πρωΐαν ἑκάστου Σαββάτου διὰ Μεσολόγγιον, Ἀσταχόν, Μύτικα, Ζαβέρδα, Ἀλέξανδρον, Ἰθάκην, Πρέβεζαν, Σαλαώραν, Βόνιτσαν, Μενίδιον καὶ Καφβασαρᾶν.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 7 π. μ. Δι' Αἴγιναν, Πόρον, Ὕδραν, Σπέτσας, Χέλιον, Ναύπλιον, Λεωνίδιον, Κυπαρίσσι, Μονεμβασίαν, Κύθηρα, Γύθειον, Λιμένι, Καλάμας καὶ λοιπὰ τέρη τῆς ἀνόδου τῆς γραμμῆς Πελοποννήσου.

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 7 1)2 π. μ. Διὰ Κέαν, Κύθνον, Σύρον, Τῆνον Μύκονον καὶ Κρήτην.

ΔΡΟΜΟΛΟΓΙΟΝ

ΤΗΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΤΜΟΠΛΟΙΑΣ

Δ. Π. ΓΟΥΔΗ

ΑΝΑΧΩΡΗΣΕΙΣ ΕΚ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Δευτέρα ὥραν 7 π. μ. Διὰ Καλαμάκιον καὶ ἐκ Κορίνθου κατ' εὐθεῖαν δι' Αἴγιον, Πάτρας, Ζάκυνθον, Κυλλήνην, Κατάκωλον, Μάραθον, Πύλον, Νησίον, Καλάμας, Γύθειον καὶ Πειραιᾶ.

Δευτέρα » 7 π. μ. Δι' Αἴγιναν, Πόρον, Ὕδραν Σπέτσας, Χέλιον, Ἄστρος, καὶ Ναύπλιον.

Τρίτη » 6 μ. μ. Διὰ Λαύριον, Ἀλιβέριον, Χαλκίδα, Λίμνην, Ἀταλάντην, Στυλίδα, Ὠραιοὺς. Ἀλμυρὸν καὶ Βῶλον.

Τετάρτη » 7 π. μ. Δι' Αἴγιναν, Πόρον, Ὕδραν, Σπέτσαις, Χέλιον καὶ Ναύπλιον.

Παρασκευὴ » 7 π. μ. Δι' Αἴγιναν, Πόρον, Ὕδραν, Σπέτσας, Γύθειον, Καλάμας, Νησίον, Πύλον, Μάραθον, Κατάκωλον, Ζάκυνθον, Κυλλήνην, Πάτρας, Αἴγιον, Κόρινθον, Καλαμάκιον καὶ Πειραιᾶ,

Παρασκευὴ » 6 μ. μ. Διὰ Λαύριον, Ἀλιβέριον, Χαλκίδα, Στυλίδα καὶ Βῶλον.

Σάββατον » 7 π. μ. Δι' Αἴγιναν, Πόρον, Ὕδραν, Σπέτσας, Χέλιον, Ναύπλιον, Μήλους.

ΧΑΡΤΟΗΩΛΕΙΟΝ

ΠΑΛΛΗ καὶ ΚΟΤΖΙΑ

Ἐπὶ τῆς ὁδοῦ **Ἑρμοῦ,** *μεταξὺ τῶν ἐμπορικῶν Γαβαλᾶ καὶ Κοκοροπούλου.*

Ὅλα τὰ εἴδη γραφικῆς ὕλης.— **Ἐπισκεπτήρια** χαλκογραφημένα καὶ ἄλλα τῆς στιγμῆς.— **Σφραγίδες** καὶ ἐπικεφαλίδες, χρωμολιθογραφημένας καὶ μή. — Μόνη ἀποθήκη τῶν ἐμπορικῶν **Καταστίχων** τοῦ Διεθνοῦς φήμης Καταστήματος τοῦ EDLER καὶ CRISHE τοῦ Ἀνυβέρου. — Ἡ Μόνη ἀποθήκη τοῦ περιφήμου **σιγαροχάρτου ZOB.** Πρὸς δὲ

ΜΗΧΑΝΙΚΟΝ ΦΑΚΕΛΟΠΟΙΕΙΟΝ.

!!! Ἄρωμα!!! Ἄρωμα!!!

ΤΕΙΟΝ

ἀρίστης ποιότητος εἰς **πακέτα,** ἐκ-ο μίσθη κατ' αὐτὰς **ἐκ Ρωσσίας** καὶ πωλεῖται εἰς τὸ ἐπὶ τῆς *Λεωφόρου Πανεπιστημίου*

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ «ΥΓΙΕΙΑ»

Νικολ. Α. Βασιλειάδου.